

❖ شرح اقدام

آرتروسکوپ وسیله ای است که پزشک متخصص ارتوپدی از آن برای دیدن داخل مفصل برای تشخیص و یا درمان بیماری استفاده می کند. کلمه آرتروسکوپی به معنای دیدن داخل مفصل است. در واقع وسیله آرتروسکوپ، یک مفصل بین است. پزشک معالج با دیدن داخل مفصل می تواند بسیاری از بیماری های آن را تشخیص داده و اقدام به درمان جراحی بعضی از آنها از طریق آرتروسکوپ کند. آرتروسکوپی در شش مفصل بیشتر انجام می شود که عبارتند از: زانو، شانه، آرنج، مفصل ران، مچ دست و مچ پا.

❖ موارد استفاده از آرتروسکوپی

در موارد زیر می توان از آرتروسکوپی استفاده نمود:

- ✓ ترمیم یا بازسازی رباط صلیبی قدامی در زانو
- ✓ خروج بافت های ملتهب در زانو، شانه، آرنج، مچ دست و مچ پا با آرتروسکوپ
- ✓ خروج استخوان ها یا غضروف های آزاد در شانه، زانو، آرنج، مچ دست و مچ پا
- ✓ درمان سندرم کانال کارپ ناحیه مچ دست

❖ در چه شرایطی از آرتروسکوپ استفاده می شود؟

- ✓ پزشک ابتدا سعی می کند با صحبت کردن با بیمار، اطلاعات لازم در مورد مشکلات وی را از او بگیرد
- ✓ سپس وی را معاینه می کند و بعد از آن از طریق انجام آزمایشات و تصویربرداری هایی مانند رادیوگرافی ساده، سی تی اسکن یا ام آر آی سعی می کند به تشخیص بیماری نزدیک تر شود.

✓ گاهی اوقات بعد از انجام اقدامات ذکر شده، تشخیص دقیق بیماری امکانپذیر نیست. در این موارد ممکن است بتوان از طریق آرتروسکوپ و دیدن داخل مفصل، بیماری را تشخیص داد.

❖ روش انجام آرتروسکوپی

مهم ترین قسمت یک آرتروسکوپ یک لوله فلزی توخالی به اندازه تقریبی یک نی است. در یک سر این لوله فلزی، یک دوربین فیلمبرداری بسیار دقیق قرار گرفته است و در درون لوله تعداد زیادی عدسی وجود دارد. پزشک متخصص ارتوپد از طریق یک شکاف چند میلیمتری در بدن، این لوله را وارد فضای مفصلی کرده و سپس تصاویر تهیه شده توسط دوربین به یک مانیتور با وضوح بالا منتقل می شود تا پزشک معالج بتواند تصاویر داخل مفصل را روی مانیتور ببیند. یک منبع نور پرقدرت نور از طریق همان لوله، نور کافی را برای دیدن داخل مفصل در اختیار می گذارد.

✓ از طریق یک شکاف دیگر روی مفصل، لوله باریک دیگری وارد مفصل می شود تا از طریق آن مقداری مایعات به داخل مفصل فرستاده شود. با اینکار مایع کدر داخل مفصل خارج شده و یک مایع شفاف و زلال جای آن را بگیرد تا داخل مفصل بهتر دیده شود و حجم داخل مفصل افزایش می یابد تا به این طریق اجزای مفصل بیشتر از هم فاصله گرفته و بهتر دیده شوند.

✓ پزشک معالج ممکن است از طریق شکاف کوچک دیگری در مفصل، ابزارهای جراحی را به داخل آن بفرستد و از طریق آنها اقدام به جراحی بعضی از ضایعات درون مفصلی کند. این وسایل بسیار متنوع هستند. بعضی از آنها مانند چاقو برای بریدن به کار برده می شوند. با بعضی دیگر که یک سر چرخنده دارد، می توان قسمت هایی از بافت های داخل مفصل را تراشید. می توان از لیزر هم در حین آرتروسکوپی استفاده کرد.

✓ در آخر جراحی لوله ها خارج می شوند و شکاف های پوستی بخیه زده شده و پانسمان می شوند.

❖ عوارض آرتروسکوپی

به دنبال انجام آرتروسکوپی عوارض زیر برای فرد ممکن است ایجاد شود:

✓ احتمال عفونت مفصلی

❖ در چه شرایطی به پزشک مراجعه نمایید؟

- ✓ در موارد زیر بعد از آرتروسکوپی لازم است به پزشک مراجعه نمایید:
- ✓ در در فواصل منظم و مشخص شده توسط پزشک جهت ادامه درمان
- ✓ درد شدید در اندامهای صدمه دیده که با ضد دردهای معمولی تسکین نیابد.

- ✓ گز گز و مور مور انتهای اندام مبتلا
- ✓ سردی، رنگ پریدگی و یا کبودی انگشتان در انتهای عضو
- ✓ درد و قرمزی در محل زخم
- ✓ ترشح چرکی از زخم
- ✓ تب و لرز
- ✓ بی اشتهایی

✓ شکستن تجهیزات داخل مفصل

✓ ورم مفصل

✓ خونریزی و یا ایجاد لخته در عروق

✓ آسیب عروق و یا اعصاب

❖ مزایای آرتروسکوپی

- ✓ درمان با آرتروسکوپ در بعضی بیماری ها می تواند موجب ساده شدن عمل جراحی، درد کمتر بیمار بعد از جراحی و دوران نقاهت کوتاه تر شود. امکان دسترسی به نقاط دور از دسترس مفاصل وجود دارد.
- ✓ احتمال عفونت محل برش جراحی بسیار کم است.
- ✓ نسبت به جراحی باز عوارض کمتری دارد.
- ✓ هزینه آن کمتر از عمل جراحی باز می باشد.
- ✓ بیمار معمولاً همان روز یا روز بعد از جراحی می تواند از بیمارستان مرخص شود.
- ✓ خیلی اوقات بیمار می تواند بعد از چند روز به سر کارش برگردد.

❖ مشکلات جراحی آرتروسکوپی

- ✓ به دنبال جراحی آرتروسکوپی مشکلات زیر برای فرد ممکن است ایجاد شود:
- ✓ جراحی در یک فضای محدود توسط وسایل بسیار ظریف و با امکان مانور اندک برای هر جراحی مناسب نیست.
- ✓ امکان آسیب زدن به سطح مفصلی وجود دارد.
- ✓ تجهیزات مورد نیاز برای این جراحی نیز بسیار گران است.

❖ موارد منع جراحی آرتروسکوپی

- ✓ در موارد زیر انجام آرتروسکوپی ممنوع می باشد:
- ✓ آرتروسکوپی نباید پیش از معاینه‌ی دقیق بالینی و روش‌های تشخیصی غیرتهاجمی‌تر انجام شود.
- ✓ در مواردی که به علت انتقال عفونت‌های سطحی خطر عفونت مفصلی وجود دارد، نباید انجام شود.
- ✓ خشکی کامل یا شدید مفصلی از موارد منع نسبی آرتروسکوپی است.
- ✓ آسیب‌های اطراف مفصل که باعث نشت مایع از داخل مفصل می‌شوند نیز مانعی برای جراحی آرتروسکوپی‌اند.

مرکز آموزشی درمانی شهید آیت‌الله دکتربهشتی (ره) قم

جهت دسترسی به مطالب "آموزش بیمار"، به سایت زیر مراجعه فرمائید:

www.bmc.muq.ac.ir